

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

§. II. Quodnam sit formale Objectum Spei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

rationis, non potest esse beatitudo formalis, vel possessio creata Dei.

RATIO I. est. Tum quia, nomine talis objecti venit id, quod est non revocabile in eodem genere ad aliud: beatitudo autem formalis est revocabilis, nempe tanquam ratio attingendi terminum attractum, hoc est, beatitudinem objectivam. Tum quia, quotiescunque aliquis habitus respicit bonum, unum quidem, quod est tale simpliciter, alterum, quod est bonum non nisi propter aliud, toties habitus ille, per prius respicit bonum tale simpliciter, & ita per prius respicitur finis, quam media, mediaque attribuitur ad finem, sed habitus spei est ordinatus, & Deus in se est bonum simpliciter, beatitudo autem bonum propter aliud, Ergo ad DEUM primò per se attendit spes. Tum quia, Beatitudo formalis in ratione formalis boni, est bona propter DEUM. Ergo si nihil obsit, sic sumpta, poterit habere etiam pro materiali DEUM.

RATIO II. Si spes, prout est habitus proceptivus beatitudinis aeternae, haberet pro objecto beatitudinem formalem, & haberet idem objectum cum fruitione, & non haberet, haberet quidem: quia aliàs non hoc præcerperet, sed aliud; non haberet autem, quia fruitionis objectum est ipsemet Deus, beatitudo autem formalis, est non nisi ratio, ut quo fruendi.

RATIO III. Quia Beatitudo formalis, est actus noster vitalis, nosque sumus principium illius, & tamen non est in nobis principium, quod nos beatificat, quod beatificativum, est ipsum objectum spei, prout est habitus præceptivus.

Ad solvendas objectiones.

NOTO I. Quamvis pertineat ad amorem concupiscentiæ, & quamvis amore concupiscentiæ amemus bona nobis, non tamen est necesse amare propter nos, tanquam rationem propter quam motivam, licet possimus amare propter nos, tanquam propter finem Cui; quomodo etiam Deum amare propter nos nobis possimus.

NOTO II. Ut salvetur Deum esse objectum spei, prout illa est habitus præceptivus beatitudinis aeternae, accipiendus est DEUS, non quomodocunque, sed prout possessibilis, & sic spei objectum, erit aliquid futurum, non quidem in entitate, sed in formalitate possidendi; ita tamen, ut formalitas possessionis, non sit ratio formalis, sed sola non nisi conditio & connatorum, perinde ac revelatio passiva, respectu objecti fidei. *Ex quo ulterius*

COLLIGITUR etiam desperationis idem esse objectum: nam etiam illa, prout opponitur spei præceptivæ, desperat de Deo prout possidendo, quamvis desperatio, prout opponitur simpliciter spei, possit esse etiam de creatis.

NOTO III. Idem objectum sub diversis rationibus spectare ad diversos habitus, & sic dele-

ctatio de Deo, ut est in se, spectabit ad amorem Dei, delectatio de Deo, ut est possidendus spectat ad spem, cui etiam in Patria succedit delectatio seu fruitio.

§. II.

Quodnam sit formale Objectum Spei?

DE objecto formali spei etiam graves Auctores dissentiunt. Nam omnipotentiam Dei ponit S. Thomas, cum sequitur Ban. Valsq. & alii: sed beatitudinem objectivam, quatenus bonum nostrum est, posuit Sco. Suar. Kon. de spe d. 9. dub. 4. Amicus autem d. 29. ex duobus conflatur objectum formale spei, ex supernaturali Beatitudine, ut forma objectiva, quatenus illa est perfectiva nostri appetitus, eamque rationem dicit esse principalem, & ex auxilio Dei, quod dicit, non esse puram conditionem objecti spei, sed esse rationem formalem, minus principalem.

ASSERO I. Beatitudinem ut formam objectivam, perfectivam nostri appetitus, non esse formale objectum spei.

RATIO. Tum quia, nomine istius formalis, debet venire ratio, ob quam speramus, & esse quasi ultimum resolutorium sperandi, sicut in scientiis, quod habet rationem resolutive, habet rationem formalem. Sed beatitudo prædicta, non est talis: quia de illa ipsa quæri potest, cur illam speremus à Deo? Tum quia, formale motivum spei, debet esse tale, quod afficiat omnem rationem materialem spei, sed Beatitudo non est talis: quia possumus sperare victoriam Turcarum, quod materiale, nullo modo afficitur prædicto formali. Tum quia, spes naturalis non habet pro objecto formali beatitudinem naturalem, Ergo & spes supernaturalis. Et certè sperat Petrus à Paulo 10. aureos, pro formali non habet 10. aureos. Ergo nec spes, quæ spero à Deo beatitudinem, habet illam pro formali. *Ad solvendas objectiones.*

NOTO I. Principale objectum formale virtutis est, quod principaliter allicit, tanquam ratio motiva, sed non utrunque, sed tanquam ratio motiva, ipsa, in eodem genere, propter aliud non appetibilis. Jam autem appetitur Beatitudo formalis, propter beatitudinem objectivam.

NOTO II. Quod perficit operantem non sunt media, sed finis, ad quem media ipsa ordinantur; per modum autem finis, non se habet beatitudo formalis, sed objectiva.

NOTO III. Quamvis defecto virtute spei nullum bonum à DEO sperare possimus, nisi secundum regulam à Deo præscriptam; vitamen præsentis dispositionis Divinæ, omnia bona, quæ à Deo sperare possumus, diriguntur ad consequendam beatitudinem objectivam, licet median-

R. P.
THE MLOD
ZIANOWSKI
Tom. I. c. 2.
D. VI

mediante formali beatitudine, tanquam *Ratione* quâ, attingendi.

ASSERO II. *Omnipotentiam Dei, sub conceptu Omnipotentia, non esse objectum formale spei.*

RATIO. Quia spes revocatur ad amorem concupiscentiæ, amor autem, semper habet pro objecto bonum; Omnipotentia autem quâ talis, non importat conceptum bonitatis, & quamvis Omnipotentia ponat rem intra objectum spei, sub formalitate possibilis, non tamen ponit objectum sub formalitate motivi sperandi: quia possum adhuc dicere, quidquid sit, quod hoc sit possibile, non est, quod alluciat voluntatem ad versandum, circa hoc possibile; ad eum modum, quo quamvis sciat pauper possibile esse, ut Rex Mogor det illi eleemolynam, nihilominus id non sperat, &c. Cæterum motivum spei latiori modo accipiendo pro medio obtinendi, hoc sensu, est Omnipotentia, motivum, idque voluisse videtur S. Thomas. Neque inde sequetur, quod præter tres virtutes Theologicas debeat assignari quarta, attendens ad Omnipotentiam: nam sufficit illam revocari ad spem Theologicam sub formalitatem jam dicta: præcipue verò, quia omnipotentia, quâ talis, non importat formalitatem boni, quâ talem, neque veri. Jam verò, quod potest esse objectum virtutum Theologicarum, debet habere formalitatem veri vel boni, quia virtutes Theologicæ sunt habitus voluntatis & intellectus, adeoque respicientes verum & bonum, & sicut immensitas non specificat aliquam specialem virtutem, ita nec Omnipotentia.

ASSERO III. *Deitatem prout habet rationem bonitatis, seu bonitatem primam, esse formale spei.*

RATIO. Quia actus voluntatis profectivi, habere debent pro objecto bonum, & si sint Theologici, Deitatem, cui utrique satisfiet, si ponatur pro objecto spei, bonitas prima.

ASSERO IV. *Divinitatem, prout habet rationem bonitatis in essendo, ingredi, rationem formalem spei motivam.*

RATIO. Quia hæc quaeritur tale motivum, quod sit ultimum resolutivum sperandi, tale autem resolutivum prædicta bonitas. Cæterum bonitas dicta in essendo, se solâ non constituit formale spei: quia etiam veritas in essendo se solâ non formalizat fidem; præcipue cum possit esse bonitas in essendo, & nondum sperari, sed potius desiderari tantum.

ASSERO V. *Divinitatem seu rationem bonitatis, prout habet rationem auxiliantis, ingredi rationem formalem motivam fidei.*

RATIO. Quia sicut veritas prima in dicendo conjungit nobis veritatem in essendo, sic formalitas bonitatis auxiliantis, conjungit nobis bonitatem in essendo. Quæ ipsa bonitas in essendo, debet non absolute, sed sub formalitate bonæ, nobis concipi: recurrimus autem etiam ad bonitatem auxiliantem, vel hoc ipso titulo, ut

satisfiat menti S. Thomæ, qui omnipotentiam ponit pro formali spei, nomine illius fortassis intelligendo bonitatem auxiliandi. *Ad solvendas objectiones.*

NOTO I. Bonitatem primam auxiliantem dupliciter spectari posse, vel activè, vel passivè, sicut in simili dictum de revelatione: bonitas auxilians passivè accepta, sunt media, quæ nobis Deus dat ad finem, jam autem ipsa auxilians bonitas, activè accepta, est ipsemet Deus, qui est finis & ratio sperandi.

NOTO II. Causas formales per se spectare ad habitum, Cùm autem bonitas auxilians, sit causa formalis: quia motiva: spectabit etiam ad habitum spei: quamvis eadem bonitas auxilians, diverso respectu, habeat etiam formalitatem efficientis.

NOTO III. Cùm sanitas v. g. non sit essentialiter alligata, ut non nisi ab hoc principio fiat, ideo principium illud, pro motivo non habet. Jam autem alligata est spes Theologica, non nisi ad bonitatem primam auxiliantem. Potest etiam dici, quod sicut spes respicit bonitatem auxiliantem, ita & timor justitiæ Divinam, & non solum mala, quæ illa irrogat, non erit tamen timor Dei virtus Theologica. Nomine enim Virtutum Theologicarum veniunt habitus, qui primò per se sunt principium actuum prosecutionis, ad quos revocentur actus fugæ. Timor autem primò per se respicit non actus prosecutionis, sed actus fugæ. Si quis tamen diceret id non spectare ad rationem virtutis Theologicæ, eo tueretur, quod cùm objectum timoris sit malum impendens, justitia autem DEI non sit malum impendens, imò & quid commune, etiam coronæ justitiæ, reddendæ à justo Judice, ideo justitia Divina non potest esse objectum timoris: nihil autem simile obest spei, quominus respiciat bonitatem auxiliantem nobis. Cùmque spes sit virtus Theologica, respicere debet eam.

NOTO IV. Id quod ad aliud attribuitur, licet non sit habitus rationem objecti ultimi, potest habere rationem objecti immediati. Unde etiam in presenti dicere poteris, quare speras? quia Deus est bonitas auxilians. Unde convinceris quòd sit talis: quia est bonitas per essentiam, bona nobis.

NOTO V. Quòd possimus ad nos referre Deum improprie, hoc est, tanquam Subjectum, cui Deus est bonus, proficiscetur que ille amor concupiscentiæ ex amore proprio nostri, non utcunque, sed prout elevati sumus, ad statum Beatitudinis æternæ, quamvis amor etiam naturalis, possit esse occasio illius, æquè ac cùm Mater amans filium naturali amore, oprat illi bonum supernaturale. *Ex his*

COLLIGES. Objectum spei constatum ex materiali, & formali, esse bonum nobis assequibile propter bonitatem primam, in quantum habet

formaliter auxiliantis, & bonæ in essendo etiam nobis.

Se III.

Quenam sit Ratio sub qua Spei, ad quid extendatur, & cuius illa potentia Virtus.

Quoad Primum

ASSERO I. Ratio sub qua objecti spei, si spectetur penes objectum materiale, quod speratur, est futuritio.

RATIO, quia etiam id indicat S. Paulus, qui eum, qui jam habet, docet non habere, quod speret, aliàs etiam S. Augustinus spem appellat desiderium, idemque habet communis apprehensio. Jam autem ratio sub qua objecti spei, si spectetur penes objectum formale, est arduitas. Ratio, quia nihil aliud commodius assignari potest; nec habebitur aliud per quod distinguatur à desiderio. Et sicut fides sufficienter distinguitur à visione, per suum formale, tali conditione circumstantionatum, nempe veritate primam obscurè attestantem; ita & spes distinguitur à desiderio, per suum formale, tali ratione sub qua circumstantionatum, nam materiales objecti conditiones, non solent specificare objecta & habitus.

ASSERO II. In quo consistat ratio arduitatis. Et imprimis non consistit, quòd bonum expectetur ab alio.

RATIO. Quia aliàs etiam DEUS deberet dici sperare: expectat enim, ut creatura convertatur. Deinde non consistit arduitas, quòd bonum habeatur auxilio illius: nam licet id sit verum de spe Theologica, non tamen de spe in communi: speramus enim aliqua nos facturos, quæ facere possumus. Scabit itaque potius arduitas in hoc, quòd difficulter ipsum speratum obtineri possit, & in concreto spei Theologicae in hoc erit arduitas, in quantum illa habitus preceptivus est, quòd ad bonum possidendum ita excedens, multa nos impediunt & retardant.

ASSERO III. Arduitatem non esse rationem formalem propter quam spei: quia arduitas potius retardat voluntatem. Vel si mavis dicere, creatum, non potest ipsum illud, esse formalis virtutis Theologicae.

Quoad Secundum

ASSERO. Spem non extendi ad sperandum bona alteri, in quantum non concipitur per modum unius aliquomodo cum sperante, secus si ita concipitur.

RATIO prioris partis: quia spes involvit amorem concupiscentiæ, respicit enim bonum sperantis, sed nisi eum, cui alicuid speramus concipi-

peremus per modum unius alicujus nobiscum, ille actus non respiceret bonum speranti. Ergo nec esset actus spei. Posterioris autem partis Ratio: quia nihil tunc deesset ad illum actum: hocque voluit S. Paulus, *Spes, inquit, nostra sit firmapro vobis.*

Quoad Tertium

ASSERO I. Spem esse virtutem voluntatis.

RATIO. Quia pro objecto habet bonum, quòd quâ tale respicit voluntas. Et sicut quamvis aliqui actus intellectus præluceant desiderio, non sequitur desiderium esse actum intellectus: ita quamvis spei præluceant aliqui actus intellectus, adhuc illa erit virtus voluntatis.

ASSERO II. Ante spem prærequiri speciales actus intellectus:

RATIO. Quia si non darentur peculiaria præcognita, spes non haberet motivum particulare, adeoque non esset virtus à reliquis distincta.

ASSERO III. Hac præcognita, Primo, non solum iudicium, conditionatum, quòd scilicet non damnaretur, si non peccaret.

RATIO. Quia illud iudicium, quo nititur spes, debet esse per se conjunctum spei, prædictum autem iudicium, potest conjungi etiam cum desperatione. Secundo, iudicium illud non debet esse tale, quo aliquis simpliciter iudicat se fore infalibiliter salvum: Quia Tridentinum dicit tale iudicium esse erroneum, nisi accedat specialis revelatio. Iudicium itaque illud in hoc stat, quòd attentà misericordiâ Dei & voluntate salvandi omnes, assentiatur in istis circumstantiis iudicio pratico, se actu salvandum, vel se posse actu salvari. Dixi iudicio pratico, quo iudicat se non modò posse fieri salvum, sed posse fieri actu salvum: quia iudicium prius, potest stare cum hoc, ut aliquis desperet, credat tamen se posse salvari, sed non sperans se salvandum. Ceterum hoc iudicium non excludit timorem: quia nescit, an sit DEO cooperaturus. Ex hoc alterius

COLLIGETUR. Quomodo præciti nescientes se esse præcitos possint adhuc habere spem? Et quidem cum præluceat fides, quæ est assensus non nisi verus; non est autem verum, quòd præcitus sit salvandus; respicit ergo ille actus fidei non hanc universalem, Omnes prædestinati salvabuntur; quia in illa non continetur salus præciti. Sed respicit hanc, Omnes homines vult salvos fieri, & attentà misericordiâ nemo est, qui non possit actu salvari; in quibus Majoribus continetur salus præciti; hinc si revelaret alicui Deus illum damnandum, non revelaret, quòd in illa universali particularis illa salus non continetur, sed revelaret non nisi, quòd non continetur salus in illa universali; Omnis cooperans gratiæ Divinæ salvabitur. Et sicut prædestinati cum sperant se cooperaturos gratiæ, nõ sperant Pelagiano

R. P.
THE MLOD
ZIANOWSKI
Tbm. de. Z.
D. VI